

Základní škola a Mateřská škola Stolany, okres Chrudim
Stolany 44, 538 03 Heřmanův Městec

VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY

Číslo jednací:	117/2023 A 10 1.6a
Vypracovala:	Alexandra Hörnerová, vychovatelka ŠD
Schválila:	Mgr. Dagmar Marková, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala dne:	30. 8. 2023
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	1. 9. 2023
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2023

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění vydávám jako statutární orgán školy pro školské zařízení školní družinu vnitřní řád školní družiny. Vnitřní řád určuje pravidla provozu, stanoví režim ŠD, je závazný pro pedagogické pracovníky a má informativní funkci pro rodiče. Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Poslání školní družiny

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace účastníků, částečně také dohledu nad účastníky. Činnost družiny je určena přednostně pro účastníky prvního stupně základní školy. Činnostmi vykonávaných družinou se mohou účastnit i klienti, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do družiny. Družina může vykonávat činnost pro účastníky nebo účastníky a jejich zákonné zástupce i ve dnech pracovního volna.

Podrobnosti k výkonu práv a povinností účastníků, a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky

1.1. Práva účastníků výchovně – vzdělávacího procesu

Docházející do školní družiny mají všechna práva dítěte, jak jsou ustanovena v „Úmluvě o právech dítěte“. Účastníci mají právo:

- na svobodu myšlení, svědomí, náboženství a na svobodu projevu,
- na účast na výchovných, vzdělávacích, zájmových, popř. tematických akcích zajišťovaných školní družinou,

- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajících se podstatných záležitostí jejich výchovy a vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje. Vyjádření svého názoru je nutno provést přiměřenou formou, která neodporuje zásadám slušnosti a dobrého občanského soužití,
- na respektování soukromého života své rodiny pracovníky školy. Odpovědnost za účastníka nese primárně jeho zákonný zástupce, který rozhoduje o způsobu výchovy v rodině.
- na zabezpečení přístupu k informacím, zejména takovým, které podporují jejich duchovní, morální a sociální rozvoj. Mají právo na ochranu před informacemi, které škodí jejich pozitivnímu vývoji a nevhodně ovlivňují jejich morálku,
- na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, na život a práci ve zdravém životním prostředí,
- na ochranu před jakoukoliv formou diskriminace, před fyzickým nebo psychickým násilím, zneužíváním, zanedbáváním, před sociálně patologickými jevy a všemi druhy toxikomanií.

1.2. Povinnosti účastníků

Účastníci se ve školní družině chovají slušně k dospělým i jiným žákům školy, dbají pokynů pedagogických a provozních pracovníků, dodržují školní řád školy a odborných učeben a řád školní družiny, se kterými jsou seznámeni na začátku činnosti ŠD ve školním roce. (Vyvěšen v učebně). Chovají se tak, aby neohrozili zdraví svoje, ani jiných osob.

- a) Účastníci chodí do školní družiny pravidelně a včas, účastní se všech organizovaných činností. Docházka do školní družiny je pro přihlášené povinná. Ze závažných důvodů může zákonný zástupce požádat o odhlášení ze školní družiny v průběhu školního roku.
- b) Účastníci chodí vhodně a čistě upraveni a oblečení, s ohledem na plánované činnosti.
- c) Účastníci udržují prostory školní družiny v čistotě a pořádku, chrání majetek před poškozením.
- d) Účastníci bez vědomí vychovatelky neopouštějí oddělení školní družiny. Doba pobytu účastníka ve školní družině se řídí údaji uvedenými na zápisním lístku, účastníci nesmí svévolně a bez vědomí vychovatelky opustit své oddělení ŠD. Před ukončením činnosti družiny účastníci z bezpečnostních důvodů neopouštějí školní budovu bez vědomí vyučujících.
- e) Odchod účastníka před stanovenou dobou je možný pouze na základě písemné omluvy rodičů.
- f) Účastníci chrání své zdraví i zdraví ostatních; účastníkům, jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek).
- g) Účastníci nenosí do družiny cenné věci, větší obnosy peněz, předměty ohrožující mravní výchovu dětí a předměty, které nesouvisejí s vyučováním. Škola neodpovídá za škodu způsobenou poškozením či ztrátou u cenných věcí, které byly do školy bezdůvodně přineseny. Mobilní telefony či šperky si mohou schovat u vychovatelky. Zjistí-li účastník ztrátu osobní věci, oznámí tuto skutečnost neprodleně vychovateli.
- h) Účastníci se nesmějí dopouštět projevů rasismu a šikanování.
- i) Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky účastníka vůči pracovníkům družiny se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto řádem.

1.3. Práva zákonných zástupců

- a) Zákonný zástupce účastníka má právo se informovat na chování svého dítěte u vychovatelky.

- b) Zákonný zástupce dítěte má právo vznášet připomínky a podněty k práci školní družiny u vychovatelek nebo u ředitele školy.

1.4. Povinnosti zákonných zástupců

- a) Zákonný zástupce má povinnost zajistit, aby účastník přihlášený k pravidelné denní docházce docházel řádně do školní družiny v termínu uvedeném na zápisním lístku.
- b) Zákonný zástupce má povinnost dokládat důvody nepřítomnosti účastníka při pravidelné docházce do školní družiny.
- c) Zákonný zástupce má povinnost informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích účastníka nebo jiných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh zájmového vzdělávání.

2. Provoz a vnitřní režim školy

Přihlašování a odhlašování

Ředitel stanoví ve vnitřním řádu pro jednotlivé formy zájmového vzdělávání podle § 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání způsob evidence účastníků takto:

- a) Ve školní družině zajišťuje paní vychovatelka přihlašování a odhlašování účastníků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.
- b) O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.
- c) O přijetí účastníka k činnosti družiny ve formě pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmovou činnosti, táborové činnosti a další podobné činnosti spojenou s pobytem mimo školu se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

Nastane-li skutečnost, že zájem o přijetí do školní družiny je vyšší, než umožňuje cílová kapacita, rozhoduje ředitelka o přijetí žáka do školní družiny na základě těchto kritérií:

1. žáci 1. ročníku (5b.)
2. žáci 2. ročníku (4b.)
3. dojíždějící žáci z 3. – 5. ročníku (3b.)
4. žáci 3. ročníku (2b.)
5. žáci 4. – 5. ročníku (1b.)

Nepřijetí žáci mohou být zařazeni do školní družiny k nepravidelné docházce. Při nepravidelné docházce je doba pobytu ve ŠD omezena na nezbytně nutnou dobu (tzn., že účastník odchází ze ŠD po skončení kroužku, zájmové činnosti). Ve výjimečných případech, po domluvě s paní vychovatelkou, může dojít ke změně.

- d) Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou splátkách – za období září až prosinec a leden až červen. Výše úplaty je stanovena ředitelkou školy ve vnitřní směrnici na příslušný školní rok. Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže:
- účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
 - účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
 - účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli.

Pokud za dítě není uhrazena úplata, ředitel školy může rozhodnout o vyloučení účastníka ze školní družiny. Škola přijímá platby bezhotovostním způsobem převodem na účet Rodičů ZŠ. Každému dítěti je pro účely plateb přidělen variabilní symbol.

Pozn.: Od 1. 1. 2024 určuje výši úplaty zřizovatel školy.

- e) Pokud za účastníka není zaplacen poplatek, paní vychovatelka školní družiny o tom uvědomí ředitele školy nejpozději do dvou měsíců – k termínům 31. 10. a 28. 2. Ředitel školy může rozhodnout o případném vyloučení účastníka ze školní družiny.
- f) Po projednání se zřizovatelem se činnost v době všech prázdnin přerušuje.
- g) Rodiče nebo jiní zákonní zástupci účastníka přihlášeného k pravidelné i nepravidelné docházce do družiny sdělí družině rozsah docházky účastníka a způsob odchodu účastníka z družiny; tyto údaje jsou zaznamenány na zápisním lístku. Omluvu nepřítomnosti účastníka v družině, odchylky od docházky účastníka, nebo pokud má účastník odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno na zápisním lístku, sdělí rodiče tuto skutečnost družině písemně. Předem známou nepřítomnost v družině zákonný zástupce oznámí písemně. Zákonný zástupce je povinen neprodleně oznámit jakákoliv rozhodnutí soudu, např. předběžná opatření soudu, týkající se svěřením dítěte do výchovy jednomu z rodičů, a případné další úpravy společné péče, opatrovnické péče atd.
- h) V docházkovém sešitě je zaznamenáván příchod účastníka do ŠD a jeho odchod.
- i) Přihlašování a odhlašování účastníků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí rodičů dítěte.

Organizace činnosti

- a) Provozní doba ŠD je od 11:25 hodin do 16:00 hodin. Rozvrh činnosti v oddělení: 11:25 – 12:45 odpočinkové činnosti, 12:45 – 16:00 zájmové činnosti a rekreační činnosti, vycházky. Na nepovinné předměty a kroužky budou děti uvolňovány dle potřeby. Pokud má účastník odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno na zápisním lístě, musí rodiče sdělit tuto skutečnost písemně. Předem známou nepřítomnost účastníka v ŠD rovněž oznámí zákonný zástupce písemně, rovněž je povinen doložit důvody nepřítomnosti účastníka nejpozději do
- b) 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti účastníka. Odchod účastníka před stanovenou dobou je možný pouze na základě písemné žádosti rodičů.
- c) Provoz ŠD končí v 16:00 hodin. Rodiče jsou povinni si dítě vyzvednout do 16:00 hodin (neuvedou-li v zápisním lístku poznámku, že účastník bude odcházet sám). Při nevyzvednutí účastníka do stanovené doby rodiči paní vychovatelka nejdříve podle možností informuje telefonicky rodiče, popřípadě další kontaktní osoby uvedené na zápisním lístku.
- d) Činnost ŠD probíhá v oddělení školní družiny nebo na dvoře školy.
- e) Oddělení se naplňuje nejvýše do počtu 25 účastníků. Ředitel stanovuje touto směrnicí nejvyšší počet účastníků na 1 pedagogického pracovníka s ohledem na druh vykonávané činnosti účastníků, zejména s ohledem na jejich bezpečnost takto: při běžné činnosti ve třídách a místnostech ŠD, vycházkách po běžných trasách v okolí školy s běžným dopravním provozem max. 25 dětí. Při organizačně či dopravně náročných nebo výjimečných akcích projedná vychovatelka s ředitelem školy předem organizační zajištění akce včetně počtu doprovázejících osob,
- f) Do školní družiny přicházejí účastníci po skončení vyučování pod vedením vychovatelky. Pokud ostatní třídy končí později, předá děti vychovatelce do školní družiny pedagog, který vyučoval poslední hodinu.
- g) Rozsah denního provozu ŠD a rozvrh činnosti schvaluje ředitel školy na návrh vychovatelky školní družiny.
- h) Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností; umožňuje účastníkům přípravu na vyučování.

Odpočinkové činnosti - mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.

Rekreační činnosti - slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti - rozvíjejí osobnost účastníka, umožňují účastníkům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Činnost může být organizována pro vybrané účastníky z různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka ŠD či jiný pedagog nebo rodič.

Příprava na vyučování zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracovávání domácích úkolů (pouze se souhlasem rodičů, vychovatelka účastníkům úkoly neopravuje), nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

- i) Činnosti družiny se mohou zúčastňovat i klienti nezařazení do družiny, pokud se této činnosti neúčastní plný počet účastníků zařazených do družiny stanovený pro oddělení nebo skupinu.
- j) V době řádných prázdnin v průběhu školního roku je zajišťován provoz ŠD po dohodě se zřizovatelem.
- k) V době mimořádných prázdnin nebo mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna.
- l) Při postupných odchodech účastníků je zařazena činnost – zájmová, relaxační apod.
- m) Ředitel schvaluje podpisem na úvodní stránce přehledu výchovně vzdělávací práce týdenní skladbu zaměstnání, která obsahuje činnosti odpočinkové, zájmové a rekreační, pobyt venku a další aktivity.
- n) ŠD může zřizovat zájmové kroužky a další činnosti (jako např. výlety, exkurze, sportovní a kulturní akce atp.), které jsou uskutečňovány mimo stanovenou provozní dobu ŠD. Členství v těchto kroužcích, resp. na těchto aktivitách není vázáno na zápis do ŠD.

Při organizaci výuky jinak než ve vyučovacích hodinách stanoví zařazení a délku přestávek pedagog pověřeným vedením akce podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám účastníků.

3. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

- a) Všichni účastníci se chovají při pobytu ve škole i mimo školu tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani jiných osob. Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu účastníků ve školní družině, účastníci hlásí ihned pedagogickému dozoru. Vychovatelky školní družiny provedou prokazatelné poučení účastníků v první hodině školního roku a dodatečné poučení účastníků, kteří při první hodině chyběli. O poučení účastníků provede vychovatelka záznam do třídní knihy.
- b) Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám účastníků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat účastníkům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.
- c) Pedagogičtí zaměstnanci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost

osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody.

Postup školy v případě úrazu či akutní zdravotní indispozice účastníka: škola neprodleně informuje zákonného zástupce o skutečnosti, že účastník utrpěl úraz, popř. nahlásil škole svoji zdravotní indispozici. Drobné úrazy ošetřují vyučující, event. kvalifikovaný zdravotník školy. V případě nutnosti neodkladného lékařského ošetření, kdy je účastník ohrožen na životě nebo hrozí nebezpečí z prodlení, škola zajistí přivolání RZP a o této skutečnosti zákonného zástupce ihned informuje. V ostatních případech se rodič po obdržení informace od školy, že má dítě zdravotní potíže event. úraz, rozhoduje sám, zda účastník setrvá ve škole-školní družině do konce vyučování, či si jej rodič ve škole-školní družině vyzvedne k dalšímu ošetření dle vlastního uvážení.

- d) Pedagogičtí a provozní pracovníci školy nesmí účastníky v době dané rozvrhem bez dozoru dospělé osoby uvolňovat k činnostem mimo budovu, nesmí je samotné posílat k lékaři atd. Škola odpovídá za účastníky v době dané rozvrhem činnosti družiny.
- e) Bezpečnost a ochranu zdraví účastníků při akcích a vzdělávání mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, zajišťuje škola vždy nejméně jedním zaměstnancem školy – pedagogickým pracovníkem.
- f) Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu, pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvična), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Účastníci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZP a záznam o poučení je uveden v třídních knihách jednotlivých oddělení.

4. Podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany účastníků.

- a) U každého svévolného poškození nebo zničení majetku školy, majetku účastníků, učitelů či jiných osob účastníkem je vyžadována úhrada od rodičů účastníka, který poškození způsobil. Při závažnější škodě nebo nemožnosti vyřešit náhradu škody s rodiči je vznik škody hlášen Policii ČR, případně orgánům sociální péče.
- b) Ztráty věcí hlásí účastníci neprodleně paní vychovatelce. Účastníci dbají na dostatečné zajištění svých věcí.
- c) Do školy účastníci nosí pouze věci potřebné k výuce, cenné věci do školy nenosí. Hodinky, šperky, mobilní telefony apod. mají neustále u sebe, popř. si je uloží u paní vychovatelky.
- d) Účastníci odkládají osobní majetek pouze na místa k tomu určená.
- e) Účastníci jsou povinni řádně pečovat o propůjčený majetek školy, ochraňovat jej před ztrátou a poškozením.

5. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání účastníků

Ředitel může rozhodnout o vyloučení účastníka ze ŠD, pokud tento účastník soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

6. Dokumentace

V družině se vede tato dokumentace:

- a) písemné přihlášky účastníků; jejich součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny
- b) třídní knihy či jiné přehledy výchovně vzdělávací práce, včetně docházky účastníků
- c) celoroční plán činnosti

d) vnitřní řád školní družiny, rozvrh činnosti

Ve Stolanech 31. 8. 2023

Mgr. Dagmar Marková, ředitelka školy